Muhatabını İkna Etmek İçin Söyleyiş İnceliklerine Yer Veren Konuşma ve Yazma Uygulamaları, Etkili İletişim ve Üslup

Deneme ve mülakat metinlerinden edindiği estetik birikimle, hedef kitleye ve kullanım alanına uygun ikna edici bir konuşma içeriği tasarlar (TDE3.2). · Konuşma ve yazma sürecinde düşünceyi geliştirme yollarını, açık ve örtük iletileri, bağdaşıklık ögelerini ve iyi bir anlatımın niteliklerini uygular (TDE3.3). · Diksiyon, telaffuz, vurgu, tonlama, beden dili ve mekân kullanımını etkin biçimde yönetir; geri bildirimler doğrultusunda konuşma sürecini değerlendirir (TDE3.4).

HATIRLAYALIM

- İkna edici konuşmada güvenilirlik (ethos), duygusal etki (pathos) ve mantıksal kanıt (logos) birlikte çalışır.
- Düşünceyi geliştirme yolları (tanık gösterme, sayısal veri, örneklendirme) ve bağdaşıklık anlatımı güçlendirir.
- Açıklık, duruluk, yalınlık ve akıcılık anlatım ilkeleridir; diksiyon, vurgu, tonlama ve beden dili iknayı tamamlar.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki ikna edici konuşma ve anlatım kavramlarını açıklamalarıyla eşleştiriniz.

İKNA EDİCİ KONUŞMANIN TEMEL DAYANAKLARI (TDE3.2 - 3.3)

Retorik Üçlüsü	Geliştirme Yolları	Anlatım İlkeleri	Sunum & Beden Dili
Ethos (Güven)	Tanık gösterme	Açıklık, Duruluk	Diksiyon, Vurgu
Pathos & Logos	Sayısal veri & Örnek	Yalınlık, Akıcılık	Jest, Mimik, Göz teması

c 1. Ethos — Pathos — Logos	a) Anlatımda aynı anlama gelen gereksiz sözcüklerin bulunmaması
b 2. Tanık Gösterme	b) İleri sürülen düşünceyi alanında uzman bir kişinin sözüyle destekleme
a 3. Duruluk İlkesi	c) Konuşmacının güvenilirliği, duygusal hitabı ve mantıksal kanıt düzeni

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Etkili konuşma ve yazma süreciyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

İYİ BİR ANLATIMIN NİTELİKLERİ (ANLATIM İLKELERİ)

Açıklık · Duruluk · Yalınlık	Akıcılık · Özlük · Özgünlük
Açıklık: Tek ve net anlam	Akıcılık: Kolay seslendirme
Duruluk: Gereksiz sözcük yok · Yalınlık: Sade dil	Özlük: Az sözle çok anlam · Özgünlük: Kişisel üslup

	D	Y
Konuşma içeriği hazırlanırken hedef kitlenin yaşı, eğitim düzeyi ve beklentileri dikkate alınır.	☑	☐
Süslü, sanatlı ve anlaşılması güç sözcüklerle dolu bir konuşma 'yalınlık' ilkesine uygundur.	☐	☑
Tekdüze (monoton) bir ses tonu yerine anlama uygun vurgu ve tonlama dinleyiciyi canlı tutar.	☑	☐
İkna sürecinde iletişim etiğine, millî ve manevi değerlere özen gösterilmelidir.	☑	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dilin işlevlerine göre dinleyicide tutum ve davranış değişikliği oluşturup onu ikna etmeyi amaçlayan işlev hangisidir?

RETORİK ÜÇLÜSÜ VE DİLİN İŞLEVLERİ

Ethos (Güvenilirlik)	Logos (Mantık & Kanıt)	Pathos (Duygu & Çağrı)
Uzmanlık ve dürüstlük	Göndergesel işlev	Heyecana bağlı işlev
İletişim etiğine uyum	Sayısal veri ve belgeler	Alıcıyı harekete geçirme

(A) Alıcıyı harekete geçirme işlevi
(B) Dil ötesi (üstdil) işlevi
(C) Kanalı kontrol işlevi
(D) Yalnızca sanatsal (şiirsel) işlev

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Bir konuşmacının 'TÜİK verilerine göre kitap okuma oranımız son yılda %18 arttı.' demesi hangi düşünceyi geliştirme yoludur?

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI (TDE3.3)

Tanımlama	Karşılaştırma	Tanık Gösterme	Sayısal Veriler
Kavramın sınırlarını	İki durum arasındaki	Uzman kişinin sözünü	İstatistik, grafik
Bu nedir? ile çizme	benzerlik ve farklar	kanıt olarak alıntılama	ve araştırma oranları

(A) Benzetme
(B) Sayısal verilerden yararlanma
(C) Soyutlama
(D) Öyküleme

5 TABLOYU TAMAMLA

İyi bir anlatımın niteliklerini (ilkelerini) ve kaçınılması gereken anlatım kusurlarını tabloda tamamlayınız.

Anlatım İlkesi	Temel Özelliği	Önlediği Kusur
Açıklık	Anlamın tek, net ve tartışmasız olması	Anlam bulanıklığını ve ikili anlamı önler
Duruluk	Cümlede gereksiz sözcük veya ek bulunmaması	Eş anlamlı sözcük tekrarını önler
Akıcılık	Sözcüklerin kolayca telaffuz edilip okunması	Ses kakofonisini ve söyleyiş güçlüğünü önler

6 SIRALAMA

Muhatabını ikna etmeyi amaçlayan hazırlıklı bir konuşmanın uygulama aşamalarını 1'den 4'e doğru sıralayınız.

3 Gelişme bölümünde düşünceyi geliştirme yolları ve bağdaşıklık ögeleriyle tezi savunma

2 Çarpıcı bir soru, vecize veya anekdotla dinleyicinin dikkatini çeken bir giriş yapma

4 Sonuç bölümünde ana iletiyi özetleyip etkileyici bir çağrıyla konuşmayı tamamlama ve değerlendirme

1 Amacı ve hedef kitleyi belirleyip güvenilir kaynaklardan kanıt ve görsel materyal toplama

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Metin veya konuşmada düşüncelerin kendi içinde çelişmeden mantıksal bir bütün oluşturmasına ne ad verilir?

A Bağlaşıklık (Tutarlılık)

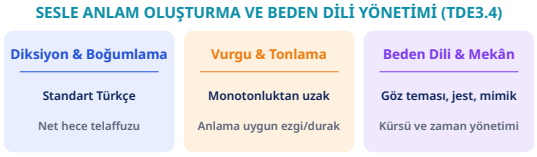
B Boğumlama (Artikülasyon)

C Örtük ileti

D Monotonluk (Tekdüze söyleyiş)

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdakilerden hangisi konuşmacının sesini ve beden dilini yönetirken dikkat etmesi gereken ilkelerden biridir?

A Kelimeleri yerel ağızdan arındırıp standart Türkçeyle boğumlamak

B Konuşma boyunca yalnızca not kâğıdına bakıp göz temasından kaçınmak

C Sözlerle ilgisi olmayan aşırı ve abartılı el-kol hareketleri yapmak

D Tüm konuşmayı aynı ses yüksekliğinde ve hiç duraksamadan tamamlamak

9 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun edebiyat ve iletişim kavramlarıyla tamamlayınız.

özlük · kakofoni · boğumlama · üslup

1. Sözün az kelimeyle derin ve yoğun anlamlar taşıması özelliğine **özlük** (vecizlik) denir.
2. Yazarın veya konuşmacının başkasına benzemeyen kendine has anlatım tarzına **üslup** denir.
3. Seslerin, hecelerin ve kelimelerin doğru ve net çıkarılmasına **boğumlama** (telaffuz) adı verilir.

10 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları yazarak konuşmacının kendine has söyleyiş tarzını belirten şifreyi bulunuz.

Bir metnin veya konuşmanın dil ve anlatım biçimi (5 harf) — Ü S L U P

İkna etmek için istatistik kullanma, ... verilerden yararlanma (7 harf) — S A Y I S A L

Klasik retorikte sunulan kanıtların mantıksal tutarlılığı (5 harf) — L O G O S

Gereksiz sözcük kullanmama ilkesi (7 harf) — D U R U L U K

Klasik retorikte dinleyicinin duygularına hitap etme unsuru (6 harf) — P A T H O S

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

ÜSLUP

11 KISA CEVAP

Bir konuşmada 'açık ileti' ile 'örtük ileti' arasındaki temel fark nedir? Kısaca açıklayınız.

Açık ileti anlamı doğrudan verir.

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Okulunuzda 'Dijital Bağımlılıkla Mücadele' konulu ikna edici bir konuşma yapacak olsanız ethos, pathos ve logos'u nasıl kullanırsınız?

Güvenilir kaynaklarla (ethos), istatistik ve bilimsel verilerle (logos) ve gerçek yaşamdan duyarlı.